

Conceptverslag Standaardisatieraad

Datum:	Dinsdag 15 september 2026 13.00 - 15.00 uur
Locatie:	Digitaal
Aanwezigen:	Marc Mittelmeijer (voorzitter), Bert-Jan Geveke (DUO), Noor Ferket (VDOD), Peter Boersema (KBb-e), Ewout Tenhagen (PO raad), Martijn Timmer (MBO Digitaal), Hans Louwhoff (SURF), Pauline Satter (vanaf 14:00 uur) (SURF), Cor-Jan Jager (OCW), Marianne Mulder (Kennisset), Bas Kruiswijk (Bureau Edustandaard), Faizel Rahman van Eeden (Bureau Edustandaard, verslag)
Gast sprekers:	Jeroen de Ruig (Bureau Edustandaard), Linda Oosterheert (TNO), Brigitte Barendse (SBB)
Afwezig:	Joany Krijt (VO-raad), Diederik van Leeuwen (DUO), Maarten Engelsman (MEVW), Janneke Suijker (Edustandaard, secretaris)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen en actiepunten

Het verslag van de Standaardisatieraad van 29 juni 2026 wordt ongewijzigd vastgesteld. De raad neemt kennis van de stand van zaken van de lopende actiepunten.

Bij actiepunt 1 ict-basisinfrastructuur

Ten aanzien van het vervolgtraject rond de ict-basisinfrastructuur wordt herhaald dat dit onderdeel is van het nieuwe regieplan waaraan OCW met publieke partners werkt. Een positief punt is dat goede aansluiting is gezocht met de FOSA en dat er aandacht is voor governance en sturing. De term ict-basisinfrastructuur wordt steeds vaker vervangen door de term digitale infrastructuur.

Het regieplan wordt naar verwachting in het najaar aan de Tweede Kamer aangeboden. Het onderwerp blijft daarmee als lopend actiepunt op de agenda.

Bij actiepunt 3, Werkgroep Samenhang

Ten aanzien van de werkgroep Samenhang wordt gemeld dat die werkgroep weer is gestart en regelmatig bij elkaar komt. De focus ligt nu op enkele concrete inhoudelijke onderwerpen relevant voor onderlinge afstemming. Een structureel voorstel voor opdracht en taak van deze werkgroep wordt later uitgewerkt.

Bij actiepunt 9, Relatie met externe standaarden

Het explicieter uitvragen en vastleggen van gerelateerde externe standaarden zal worden opgenomen in de toetsingsprocedure.

De overige actiepunten worden, waar van toepassing, toegelicht in de Update Bureau Edustandaard.

Bijlage 2a: Vastgesteld verslag van de Standaardisatieraad van 29 juni 2026

Lopende actiepunten vanuit de vorige vergadering

1	De Standaardisatieraad wordt door het Bureau op de hoogte gehouden over het vervolgtraject rond de ict-basisinfrastructuur.	Lopend	Marianne Mulder
2	De Standaardisatieraad wordt door het Bureau op de hoogte gehouden over het vervolgtraject rond het Onderwijsinformatiestelsel.	Lopend	Bas Kruiswijk

3	Bureau Edustandaard komt de volgende vergadering met een voorstel rondom de werkgroep Samenhang waarin de gegeven adviezen worden meegenomen.	Uitgesteld	Bas Kruiswijk
4	Bureau Edustandaard onderzoekt welke vorm passend is om samenhang en raakvlakken tussen standaarden, afspraken en registers structureel te bewaken.	Lopend	Update BES Punt 4
4	De Architectuurraad monitort de opvolging van de aandachtspunten uit het registratieadvies en de ROSA-scan OEAPI	Lopend	Bas Kruiswijk
5	De werkgroep IBP/UBV werkt in afstemming met betrokken partijen, aanvullende uitleg uit bij interpretatievragen rond de toepassing van het certificeringsschema. Hierover wordt teruggekoppeld aan de Standaardisatieraad.	Lopend	Update BES Punt 5
6	Bureau Edustandaard voegt, waar nodig voor de context, registratiedatum en laatste wijzigingsdatum toe aan het overzicht van standaarden en afspraken.	Afgerond	Update BES Punt 2
7	Bureau Edustandaard werkt verder uit hoe bestuurlijk eigenaarschap per standaard of afspraak inzichtelijk kan worden gemaakt.	Lopend	Update BES Punt 6
8	Bureau Edustandaard past de terminologie in de duiding aan, zodat duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen niet onderwijs-specifieke standaarden, generieke standaarden en standaarden die inhoudelijk relevant zijn voor het onderwijs.	Lopend	Update BES Punt 7
9	Bureau Edustandaard onderzoekt hoe bij toekomstige registraties explicieter kan worden vastgelegd welke externe standaarden zijn gebruikt en hoe deze zich verhouden tot de aangeboden afspraak of standaard.	Lopend	Bas Kruiswijk

3. Update Bureau Edustandaard

Bas Kruiswijk licht de schriftelijke update van Bureau Edustandaard toe. Enkele onderwerpen worden er kort uitgelicht.

Lopende registratieprocedures

Het overzicht van lopende procedures voor registratie van afspraken en standaarden wordt kort besproken. Naast CompetentNL, waarvan de registratie deze keer op de agenda staat, verwachten we dit jaar ook nog de registratie van de OCW Taxonomie en het Metamodel Edubadges op de agenda. Daarnaast wordt nog aan een vernieuwde registratie van Edukoppeling gewerkt, en verwachten we de registratie van QTI in gang te kunnen zetten.

De voorzitter vraagt ook nog even aandacht voor de registratie van HOVI. Dit is ook een belangrijk register waarvan eerder is aangegeven dat de registratie bij Edustandaard niet meer actueel is, en dat er inmiddels met hen contact gelegd is. Bas Kruiswijk geeft aan er inderdaad contact geweest is en dat we hen ondersteunen bij het completeren van de aanmelding. We zullen de komende tijd nog een extra inspanning moeten leveren om te zorgen dat de registratie wordt geactualiseerd. Op de vraag waar het beheer belegd is, wordt aangegeven dat dit het Landelijk Centrum Studiekeuze is.

E-Portfolio NL

In de laatste bijeenkomst van de Architectuurraad is uitvoerig stilgestaan bij de E-Portfolio NL standaard. Deze standaard is destijds (ruim 15 jaar geleden) ontwikkeld door Kennisnet en SURF, en vanwege het mogelijk bredere toepassingsgebied dan alleen onderwijs, geregistreerd bij Forum Standaardisatie en niet bij Edustandaard. Het beheer is ondergebracht bij de NEN.

Forum Standaardisatie heeft contact met ons gezocht, om te bespreken of deze standaard nog wel actueel is. Discussie in de Architectuurraad heeft uitgewezen dat dit niet het geval is. Er is geen actief beheer, er zijn niet of nauwelijks implementaties en het is gebaseerd op een inmiddels verouderde internationale standaard (IMS LIS), terwijl er inmiddels een meer actuele standaard beschikbaar is

(CLR – Comprehensive Learner Record), beheerd door 1EdTech. Het advies van de Architectuurraad is om de registratie van de huidige standaard E-Portfolio NL te beëindigen en onder de vlag van Edustandaard een initiatief te starten voor een nieuwe portfolio-standaard die we ook in lijn kunnen brengen met de ontwikkelingen rondom skills (zoals CompetenNL).

Zowel het beëindigen van de registratie van E-Portfolio NL, als de registratie van een nieuwe standaard zal te zijner tijd aan de Standaardisatieraad worden voorgelegd.

Werkgroep Samenhang

De Werkgroep Samenhang is weer hervat, met vertegenwoordigers van de verschillende referentiearchitecturen (ROSA, FORA, MORA, HORA). Deze werkgroep richt zich op actuele thema's waarop we de architecturen beter op elkaar willen laten aansluiten. Een hernieuwde opdracht voor deze werkgroep zal nog aan de Standaardisatieraad worden voorgelegd.

Werkgroep Toegang

De Werkgroep Toegang is bezig met het opstellen van visiedocument Digitale Identiteiten. Dit is een gezamenlijke visie op het toekomstig identiteitsstelsel voor het onderwijs. Martijn Timmer (MBO Digitaal) vraagt nog naar de betrokkenheid van NPuls. Bas Kruiswijk bevestigt dat NPuls via hun architect (Peter Leijnse) intensief betrokken is. Noor Ferket (VDOD) merkt nog op dat tijdige betrokkenheid van de private partijen ook gewenst is, omdat er ook een migratie van het bestaande naar het nieuwe moet plaatsvinden. Tot slot wordt door verschillende leden van de raad aandacht gevraagd om de ontwikkelingen in Europa nauwgezet te volgen en onze visie te betrekken. De indruk is daar nu meer ontwikkelingen zijn, ook in wet- en regelgeving, dan enkele jaren geleden.

Acties

- Het beëindigen van de registratie van E-Portfolio NL, en het eventueel starten van Portfolio-werkgroep wordt geagendeerd in de Standaardisatieraad
- Bureau Edustandaard verduidelijkt het eigenaarschap van HOVI

Bijlagen

Bijlage 3a: Update Bureau Edustandaard

4. Voorbereiding notitie Informatiekamer

Bas Kruiswijk licht kort het voornemen toe om een notitie naar de Informatiekamer te sturen als vervolg op de notitie *Governance op architectuur en standaarden, een spade dieper* uit 2023.

De kern van de notitie die nu wordt voorbereid is dat we de governance op architectuur en standaarden verder willen versterken. We willen beter zicht krijgen op de voorzieningen, afspraken en standaarden die in (groeifonds)projecten en programma's in ontwikkeling zijn. Om dat te bereiken wordt voorgesteld om die voorzieningen, afspraken en standaarden te inventariseren en vervolgens te toetsen in een ROSA-scan. Op die manier zijn we vroegtijdig in gesprek, kan eventueel nog worden bijgestuurd of kunnen we onze architectuurkaders bijstellen. Dit voorkomt dat we pas bij registratie van een afspraak of standaard zaken constateren.

Daarbij wordt benadrukt dat de ROSA scan meer omvat dan alleen een toetsing aan de ROSA. Alle relevante sector- en doelarchitecturen worden in de scan betrokken. Hans Louwhoff (SURF) vraagt ook nog extra aandacht voor dit punt. Het gaat niet alleen om de ROSA, maar juist ook om de sectorale doelarchitecturen (HOSA, MOSA en FOSA). Groeifondsprogramma's moeten zich niet beknelde voelen door de architectuurkaders. Het gaat er ook om dat we onze architectuur in lijn brengen met de ontwikkelingen in de sectoren, en er vroegtijdig over in gesprek zijn. Noor Ferket (VDOD) bevestigt dat dit ook geldt voor de ontwikkelingen die bij marktpartijen spelen. Martijn Timmer (MBO Digitaal) bevestigt dit ook, en benadrukt dat er voldoende ruimte moet zijn voor innovatie en dat het vooral gaat om de afstemming en niet zozeer om een drempel van toetsing op te werpen.

Verskillende leden van de raad geven wel aan dat gekeken moet worden hoeveel inspanning dit gaat vergen. Cor-Jan Jager (OCW) zal dit punt ook meenemen, omdat de notitie via de collega's in zijn team bij de Informatiekamer zal worden aangeboden.

Bijlagen

Bijlage 4a: Oplegnotitie bij governance op standaarden een spade dieper van maart 2023

5. Vernieuwde toetsingsprocedure

Gast spreker: Jeroen de Ruig

Jeroen de Ruig licht de evaluatie toe. De raad wordt gevraagd kennis te nemen van de evaluatie en een besluit te nemen om de vernieuwde procedure voortaan te gaan hanteren.

Toelichting en bespreking

Jeroen licht toe dat de toetsingsprocedure is geëvalueerd met de indieners van OEAPI en Edu-V. Hij geeft een samenvatting van de onderwerpen die in de evaluatie zijn besproken met een aantal positieve punten en verbeterpunten.

De uitkomsten van de evaluatie staan ook in de bijgaande notitie. Jeroen gaat kort in op de belangrijkste verbeterpunten. De eerste is dat het formulier kan worden ingekort door het aantal architectuurvragen sterk terug te brengen. Dat komt immers ook in de ROSA-scan aan de orde. Ten aanzien van de procedure zelf is er behoefte aan meer uitleg over de toetsingsprocedure zelf en de betekenis van het gebruikadvies. Tenslotte is meer aandacht voor de samenhang met andere afspraken en standaarden van belang.

Er zijn vanuit de raad geen verdere vragen. De voorzitter stelt vast dat er verder geen bezwaren zijn om de procedure vanaf nu te gaan hanteren. Hij concludeert dat dit een mooie afronding van een zorgvuldig traject is, dat na een fase van uittesten op twee afspraken en een evaluatie nu leidt tot het definitief invoeren van de vernieuwde procedure.

Besluit

- De Standaardisatieraad besluit de toetsingsprocedure in de vernieuwde vorm vanaf nu te gaan hanteren voor alle registratieprocedures

Acties

- Bureau Edustandaard verwerkt de genoemde punten uit de evaluatie in het formulier en de beschrijving van de toetsingsprocedure

Bijlagen

Bijlage 5a: Evaluatie vernieuwde toetsingsprocedure Edustandaard

Pauze

De vergadering wordt kort geschorst na agendapunt 5.

6. Advies registratie CompetentNL

Gast sprekers: Jeroen de Ruig, Linda Oosterheert (TNO), Brigitte Barendse (SBB)

Na een korte toelichting van de indieners (Linda Oosterheert van TNO en Brigitte Barendse van SBB) zal Jeroen de Ruig het registratieadvies toelichten. Vervolgens ligt het besluit voor over de registratie van CompetentNL met bijbehorend gebruikadvies.

Toelichting van de indiener

Linda Oosterheert licht kort de voorliggende standaard toe. CompetentNL is ontwikkeld in het Groeifondsprogramma Vaardig met Vaardigheden, in een samenwerking tussen UWV, SBB, CBS en

TNO en de hele community in het arbeidsmarktdomein en onderwijs. Het doel was om te komen tot een skillstaal, dus gestandaardiseerde skills die onderwijs en arbeidsmarkt verbinden. Er is daarbij uitgegaan van allerlei internationale standaarden, maar er bleek toch de behoefte en noodzaak om daarvoor binnen Nederland een specifiek profiel te maken. Het resultaat is een skillstaal opgebouwd uit drie categorieën: Vaardigheden, Kennisgebieden en Taalbeheersing. Hiermee kun je definiëren wat de arbeidsmarkt vraagt en in welke onderwijs je die skills kunt opdoen.

De voorzitter vraagt of dit nu in eerste instantie op het mbo is gericht. Dat is inderdaad het geval voor de onderwijskant. SBB heeft de opleidingsnormen voor het mbo ingebracht, en daarmee is nu een relatie gelegd met de skillstaal. De beroepsdefinities die UWV heeft ingebracht dekken wel de gehele arbeidsmarkt af. Daarnaast zijn er inmiddels al pilots gedaan in andere onderwijssectoren, maar in die sectoren worden de opleidingsnormen niet zo centraal beheerd als in het mbo.

Hans Louwhoff (SURF) benadrukt dat het hier dus gaat om het mbo als toepassingsgebied. Als je dit in het hoger onderwijs zou willen invoeren, dan zou nog een flinke inspanning richting de ho-instellingen nodig zijn om het nodige draagvlak te verkrijgen.

De voorzitter vraagt nog specifiek naar het onderliggende concept, want dat is onafhankelijk van het toepassingsgebied. Linda Oosterheert bevestigt dat, het ontwerp is onafhankelijk van een bepaald toepassingsgebied. Er is de overtuiging dat dit concept goed toepasbaar is voor alle onderwijssectoren. Alleen de feitelijke relaties tussen de skills en opleidingsnormen zijn specifiek voor het mbo gelegd.

Registratieadvies en ROSA-scan

Jeroen de Ruig licht het verloop en de uitkomsten van de toetsingsprocedure toe. Daarin is de standaard getoetst aan de criteria toegevoegde waarde, draagvlak, open standaardisatieproces, aansluiting op de architectuur en toekomstbestendigheid.

Het geheel is met het oordeel 'voldoende' beoordeeld. Het is echter een standaard die zich nog in de praktijk moet bewijzen. En er zijn nog enkele aandachtsgebieden, waaronder een gepubliceerd versiebeheer en duiding van de relatie met internationale standaarden. Ten aanzien van draagvlak is ook vastgesteld dat de standaard nog onvoldoende is beproefd bij mbo-instellingen.

Vanuit de Architectuurraad is aandacht gevraagd voor de afstemming met de referentiearchitecturen en begrippen. Dit betreft met name de afstemming met de ROSA, MORA, HORA en het ROSA begrippenkader.

Gezien deze aandachtspunten wordt geadviseerd om de standaard te registreren met het gebruiksadvies aangeraden, voor het werkingsgebied mbo.

Bespreking

Cor-Jan Jager (OCW) reageert op het verslag van de Architectuurraad, waarin wordt aangegeven dat er op het punt van draagvlak nog contact zou worden gezocht tussen MBO Digitaal en SBB. Linda en Brigitte geven aan dat deze afspraak nog niet heeft plaatsgevonden en Martijn Timmer (MBO Digitaal) bevestigt dat.

Bert-Jan Geveke (DUO) merkt op dat deze standaard het onderwijs en arbeidsmarktdomein bestrijkt. Zou het dan niet bij Forum Standaardisatie geregistreerd moeten worden? Bovendien is er ook sprake van concrete tooling, dus wat ligt nu precies ter registratie voor? Jeroen reageert hierop door duidelijk te stellen dat de taxonomie, dus alleen de standaard wordt geregistreerd en nadrukkelijk niet de tooling. Ten aanzien van de registratie bij Forum Standaardisatie geeft Bas Kruiswijk aan dat registratie bij Forum Standaardisatie alleen kan bij een bewezen en breed geïmplementeerde standaard. Onze rol is meer het ondersteunen van wenselijke standaarden in het onderwijsdomein. Daarnaast houden we graag de regie op de verdere doorontwikkeling. Registratie bij Forum

Standaardisatie kan op een later moment altijd nog worden overwogen, net als een eventuele aparte registratie binnen het arbeidsmarkt domein. In aanvulling daarop benadrukt Linda dat er een beheerorganisatie is ingericht waarin zowel onderwijs als arbeidsmarkt structureel samenwerken. En dat structurele beheer omvat ook de bijbehorend tooling. Bert-Jan benadrukt de noodzaak om ook de tooling structureel te borgen, om ervoor te zorgen dat we gezamenlijk vanuit één bron blijven werken.

Martijn Timmer (MBO Digitaal) geeft aan op zichzelf blij te zijn met deze standaard, maar hij heeft de afstemming met specialisten in de sector, waaronder afstemming met het team van de MORA en Npuls wel gemist. Martijn vindt daarom een stap naar de status Aangeraden wel groot als die afstemming niet eens heeft plaatsgevonden. Linda geeft aan dat er wel degelijk afstemming heeft plaatsgevonden, zelfs vrij intensief in de vorm van verschillende pilots. Ook is er in een eerdere fase wel afstemming geweest met het MORA-team. Martijn benadrukt dat ook de Architectuurraad heeft aangegeven dat er onvoldoende afstemming met de architectuurteams is geweest. Hans Louwhoff (SURF) vult aan dat er ook vanuit het hoger onderwijs wordt aangegeven dat er weinig afstemming met architecten is geweest. Door de standaard nu snel te registreren zouden we op voorhand een probleem met het draagvlak kunnen creëren, terwijl dat helemaal niet nodig is. Martijn stelt voor om de registratie uit te stellen tot de volgende standaardisatieraad van 1 december, zodat er nog tijd is om die afstemming te zoeken.

De voorzitter concludeert naar aanleiding van de discussie dat we deze standaard positief hebben ontvangen, maar dat we nu nog niet tot een definitief besluit kunnen komen. Het verzoek is aan de indieners van de standaard om voorafgaand aan de standaardisatieraad van 1 december contact te zoeken met de architectuurteams van de MORA en NPuls. Het doel is om vast te stellen of er geen conflicteren punten naar voren komen als we deze standaard zouden gaan hanteren. Bij een positieve uitkomst zijn we voornemens de standaard alsnog te registreren in de Standaardisatieraad van 1 december.

Besluit over registratie

- De Standaardisatieraad stelt het besluit uit tot de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad op 1 december 2026

Acties

- De indieners van de standaard nemen voorafgaand aan de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad contact op met de architectuurteams van MBO Digitaal en Npuls voor afstemming over aansluiting, knelpunten en vergroten draagvlak. De uitkomst van deze afstemming wordt uiterlijk twee weken voor 1 december aan Bureau Edustandaard teruggekoppeld.

Bijlagen

Bijlage 6a: Conceptadvies registratie CompetentNL v0.8

7. Digitale autonomie in het onderwijs

Gastspreeker: Dirk Linden (CTO Kennisnet)

Dirk Linden geeft een introductie over het onderwerp digitale autonomie, met name over de rol van open standaarden en afspraken om die digitale autonomie te vergroten. Afhankelijkheid van big tech en cloudleveranciers speelt daarbij een belangrijke rol, maar het gaat vooral om het borgen van continuïteit en keuzevrijheid. Zijn de afhankelijkheden beheersbaar, kun je overstappen als dat nodig is en zijn er voldoende alternatieven?

Er volgt een discussie over de invloed die we hier als Edustandaard op hebben, en in welke mate wij kunnen bijdragen aan publieke regie op dit onderwerp. Het is een nuttige verkenning, die we de volgende bijeenkomst van de standaardisatieraad zullen voortzetten.

De presentatie van Dirk is in de bijlage toegevoegd.

Bijlagen

Bijlage 7a: Digitale autonomie in het onderwijs

8. Rondvraag en afsluiting

De voorzitter bedankt de deelnemers. Er is nog besproken of de eerstvolgende bijeenkomst op 1 december 2026 fysiek zou kunnen plaatsvinden. Inmiddels is ervoor gekozen om de bijeenkomst van 23 maart 2027 fysiek bij SURF te laten plaatsvinden. De bijeenkomst van 1 december zal online plaatsvinden.

Rondvraag

Dit is de laatste keer dat Bert Jan Geveke er namens DUO bij is. Bert Jan benadrukt in zijn afscheidswaarden dat geld- en personeelstekorten samenwerking en gemeenschappelijk gebruik van standaarden en voorzieningen urgenter maken. Hij wijst op de lange adem die dit vraagt en spreekt waardering uit voor de bijdrage die we daar vanuit Edustandaard aan leveren.

De voorzitter bedankt Bert Jan voor zijn jarenlange bijdrage en wenst hem een mooie tijd toe.

Volgende bijeenkomsten

- Dinsdag 1 december 2026, 13:00 – 15:00, online
- Dinsdag 23 maart 2027, 15:00 - 17:00 uur, fysiek bij SURF
- Dinsdag 15 juni 2027, 13:00 - 15:00 uur, online
- Dinsdag 12 oktober 2027, 13:00 - 15:00, online
- Dinsdag 14 december 2027, 10:30 - 12:30, online